Advies aan B&W

Onderwerp

Ondertekenen Schone Lucht Akkoord

Datum	3 december 2020	**Naam en telefoon**	M. Franken, 629507
Afdeling	LWE	**Portefeuillehouder**	Weth. J. van der Schoot

Wat adviseer je te besluiten?

1. Het Schone Lucht Akkoord te ondertekenen.
2. Wethouder J. van der Schoot te machtigen om namens de gemeente Oss dit akkoord te ondertekenen.
3. De raad te informeren over dit besluit.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Het Schone Lucht Akkoord (SLA) is een opvolging van het huidige Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Het Rijk wil de samenwerking met lokale overheden voortzetten in de vorm van het SLA om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren en daarmee gezondheidswinst te behalen. In 2020 ondertekende het Rijk dit akkoord met inmiddels 10 provincies en 54 gemeentes.

In reactie op een motie op 4 juni 2020 heeft de wethouder toegezegd dat gemeente het SLA gaat ondertekenen. Hij probeert dat in regionaal verband te verankeren.

Het Schone Lucht Akkoord

Het ambitieniveau van het SLA is om in 2030 gezamenlijk 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen te realiseren ten opzichte van 2016.
Binnen het akkoord wordt aantoonbaar gewerkt richting de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).
De te nemen maatregelen uit het akkoord richten zich op de binnenlandse bronnen: mobiliteit, mobiele werktuigen, industrie, woningen met houtstook, landbouw en havens.

Een groot deel van de maatregelen gaat het Rijk uitvoeren. Daarvoor is €50 miljoen gereserveerd. Naast het pakket aan maatregelen is deelname aan pilots en projecten een mogelijkheid binnen dit akkoord. Kennis en ervaringen delen is een vereiste.

In bijlage 1 is het SLA opgenomen met daarbij de te nemen maatregelen per bron.

Aanpak SLA met de Regio NOB

Zoals eerder aan de gemeenteraad aangegeven is op initiatief van Oss door wethouder Van der Schoot, het Schone Lucht Akkoord binnen de Regio Noord Oost Brabant geagendeerd. Daarbij is ook de Provincie betrokken. Voor de regionale aanpak is gekozen omdat luchtkwaliteit schone lucht niet ophoudt bij de gemeentegrenzen. Met als extra argument dat de RIVM is gevraagd zich specifiek te beraden op de luchtkwaliteit in onze regio in relatie tot Covid-19.

Recent is binnen de Regio NOB bestuurlijk uitgesproken dat alle gemeenten gaan deelnemen aan het SLA per 2021. Dat vraagt individuele ondertekening door de regiogemeenten voor 10 januari.
De regio-aanpak wordt door het Ministerie toegejuicht. De officiële ondertekening van het akkoord als regio wordt gepland voor begin 2021. Naar alle waarschijnlijkheid in het bijzijn van de staatssecretaris S. van Veldhoven.

Overlegd wordt over de uit te voeren projecten vanuit Regio NOB. Daarbij gaat het om zowel lopende projecten als nieuwe.
Er is in elk geval behoefte binnen de regio aan een project om luchtkwaliteit te meten in het kader van de landelijke pilot Landbouw. Dat wordt in samenspraak met de Provincie alvast aangedragen bij het Ministerie.

Binnen het SLA zijn subsidies beschikbaar. Als eerste voorzet hebben wij vanuit onze gemeente twee projecten aangedragen om regionaal op te pakken waarvan wij denken dat zij kansrijk zijn voor subsidie: het project Mobiele Werktuigen en het project Haven.
Deze projecten sluiten aan bij de twee amendementen van de raadsvergadering van 12 november j.l.: de bouw als top sector van Oss en aanleg van 3 walstroomvoorzieningen.

Door onze krachten te bundelen met de andere gemeenten uit de regio maken we een efficiency slag in de uitvoering.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Het SLA is nauw verweven met andere beleidsdoelen. Zo zorgen bijvoorbeeld het Klimaatakkoord, de stikstofaanpak, de regionale energiestrategie, verduurzaming van mobiliteit en van de landbouw en de natuuropgave ook voor gezondheidswinst door schonere lucht.
Deze gezondheidswinst wordt door het SLA inzichtelijk gemaakt middels een 3-jaarlijkse monitoring.

Welk resultaat willen we bereiken?

Met deelname aan het SLA zetten we ons in om de luchtkwaliteit te verbeteren. En hiermee ondersteunen we de doelstelling van het akkoord: het behalen van de 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen in 2030 ten opzichte van 2016.
Dit doel heeft betrekking op de situatie in heel Nederland.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1. *Het Schone Lucht Akkoord sluit aan op de Osse ambities gezondheid en duurzaamheid*

Het Schone Lucht Akkoord heeft een positief en proactief karakter. We gaan aan het werk om Nederland schoner en gezonder te maken. Dit is in lijn met ons coalitieakkoord 2018-2022 Oss waarin we aangeven meer focus te hebben op gezondheid. En een schonere lucht draagt bij aan de ambitie om zo duurzaam mogelijk te zijn en tot de kopgroep in Brabant te behoren.

En als global goal gemeente geven we hiermee direct invulling aan de ambitie gezonde, vitale mensen.

1.2. *Schone lucht is voor iedereen van belang*
Al lange tijd is bekend dat de luchtkwaliteit van invloed is op de gezondheid. De aanleiding voor het RIVM-onderzoek en het effect van de Corona-lockdown op de luchtkwaliteit hebben in bredere kring meer bewustzijn op gang gebracht dat het nodig is om te werken aan verbetering van luchtkwaliteit. Door publiekelijk dit convenant te tekenen, wordt bestuurlijk commitment afgegeven naar zowel onze eigen inwoners als naar de directe en wijdere omgeving.

1.3. *Volksgezondheid is de neutrale en integrale benaderingswijze*
Het risico bestaat dat in onze regio vooral gekeken wordt naar de landbouw. Terwijl de invloed van het wegvervoer en de invloed van industrie minstens zo groot zijn. Dit onderwerp moet dan ook integraal worden bekeken. Door dit SLA vanuit Volksgezondheid te benaderen, wordt voorkomen dat er eenzijdig naar bronnen wordt gewezen.

1.4. *Regionale samenwerking is onontbeerlijk*
Alleen een handtekening onder een convenant maakt de lucht niet schoner. En een gezamenlijke aanpak is effectiever. Daarom is binnen de Regio Noord Oost Brabant bestuurlijk uitgesproken dat alle gemeenten gaan deelnemen aan het SLA en gezamenlijk een plan van aanpak opstellen.
De provincie en GGD worden daar in ieder geval bij betrokken.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?

Inspanningsplicht
Het SLA is een convenant en kent een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting.
Dit betekent dat de uitvoering van maatregelen misschien achterwege blijft omdat het als te vrijblijvend wordt ervaren. In dat geval wordt een verwachting geschapen die niet wordt nagekomen.
Middels het opnemen van de doelstelling in de Omgevingsvisie en middels de jaarlijkse monitoring van het uitvoeringsprogramma binnen het SLA wordt dit voorkomen.

Regio-aanpak
De ervaring leert dat een regionale aanpak zowel positief als negatief kan uitwerken op het beoogde resultaat. De eerste reacties geven vertrouwen.

Tekenen is niet verplicht
Ook zonder ondertekening van het SLA kunnen we werken aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Maar de raad en wij denken ook inwoners hechten belang aan dit onderwerp en door deze ondertekening wordt herkenbaar dat we dit oppakken.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
De ondertekening sec heeft geen financiële gevolgen. Bij de uitvoering van maatregelen wordt gewerkt binnen de beschikbare middelen, zowel m.b.t. menskracht als m.b.t. middelen.

Het werkplan dat binnen de Regio NOB wordt opgesteld, gaat uit van projecten met cofinanciering van het Rijk voor 50% (subsidieregeling). Indien blijkt dat er budgettaire verschuivingen nodig zijn, wordt dit aan het College voorgelegd.

b. Privacy
Er zijn geen privacy risico's verbonden aan het Schone Lucht Akkoord.

c. Communicatie
Via een persbericht geven we bekendheid aan het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord. De ondertekening zelf kent naar verwachting een foto/persmoment met alle nieuw aangesloten partijen van de Regio en staatssecretaris van Veldhoven. De ondertekening staat gepland voor begin 2021.

Het Schone Lucht Akkoord heeft een eigen website, te weten https://www.schoneluchtakkoord.nl
Een link hiernaar op de eigen gemeentelijke website wordt nog gerealiseerd.

d*. Uitvoering*
Alle deelnemende partijen stellen een uitvoeringsplan op na de ondertekening en dienen deze in. Deze wordt toegevoegd aan de gezamenlijke uitvoeringsagenda die jaarlijks wordt geëvalueerd binnen het Schone Lucht Akkoord. En eenmaal in de drie jaar vindt een doorrekening van de gezondheidseffecten plaats van al deze maatregelen. Daarbij wordt gekeken of de partijen op koers liggen voor het realiseren van de doelstelling.

Voor de uitvoering van de maatregelen zal met name onze Vakgroep Milieu Advies hierbij betrokken worden.

GGD Hart voor Brabant heeft uitgesproken ondersteuning te willen geven aan onze initiatieven omdat zij achter het akkoord staan. Daar waar nodig benutten we dit aanbod.

e. Overlegd met
Over het Schone Lucht Akkoord en de maatregelen is intern gesproken met Tom van Zutphen (IBOR), Esther van der Lugt (IBOR), Ferdie Strik (IBOR), Ilona Meeuwissen (MM), Ellen Neelen (LWE), Raimond van der Zee (LWE), Dennis van der Linden (VTH), Ruud van Wijlick (IBOR), Cindy Hagenstein (LWE) en Ditmar van Grinsven (Programmamanager buitengebied).

Bijlagen
Bijlage 1: Het Schone Lucht Akkoord